

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Dreamweaver UltraDev 4. Vademecum profesjonalisty

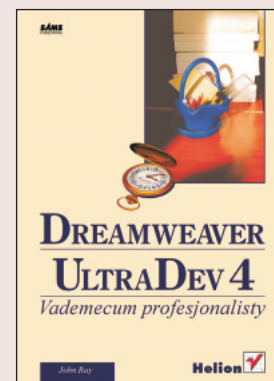
Autor: John Ray

Tłumaczenie: Szymon Drejewicz, Iwo Nowosielski,
Jan Ostrowski, Tomasz Wrona

ISBN: 83-7197-431-0

Tytuł oryginału: [TY Dreamweaver UltraDev 4 in 21
days](#)

Format: B5, stron: 650

Firma Macromedia jeszcze raz wywiązała się z zadania stworzenia środowiska do projektowania aplikacji sieciowych, które łączą siłę dynamicznych witryn z istniejącym interfejsem Dreamweavera. Program Dreamweaver UltraDev jest jedynym w swoim rodzaju środowiskiem projektowania wykorzystującym najnowsze pomysły i metody.

UltraDev udostępnia nie jedną, ale trzy różne technologie serwera (JSP, CFML, ASP), z możliwością rozszerzenia środowiska pracy o nowe technologie poprzez pluginy. Ponadto firma Macromedia stworzyła wersje programu dla Windows i dla Macintosha, umożliwiając użytkownikom komputerów Macintosh – zmuszonych wcześniej do pisania kodu na komputerach Windows – powrót do znajomych pulpitów.

Pakiet UltraDev może tworzyć witryny internetowe w pełni sterowane przez bazy danych poprzez interfejs „wskaż i kliknij” (point and click). W odróżnieniu od innych pakietów, oferuje on projektantowi możliwość podglądu danych w czasie rzeczywistym wewnątrz interfejsu UltraDeva. Program UltraDev czyni życie znacznie łatwiejszym, umożliwiając osobie projektującej mechanizmy aplikacji pracę tylko z bazą danych, podczas kiedy projektanci pracują nad układem strony. Skończyły się czasy ustawicznego przesyłania plików.

Po przeczytaniu tej książki będziesz umiał wykorzystać wszystkie możliwości programu UltraDev. Niezależnie od tego, czy kiedykolwiek pracowałeś z Dreamweaverem lub edytorem HTML, już wkrótce będziesz tworzył swoje własne witryny internetowe sterowane przez bazy danych. Jedynym warunkiem zrozumienia wiadomości zawartych w tej książce jest podstawowa znajomość HTML-a i dostęp do komputera pracującego pod kontrolą Windows lub MacOS.

Po zakończeniu lektury książki będziesz umiał szybko i z łatwością tworzyć różnorodne aplikacje sieciowe w trzech różnych technologiach serwerów. Staniesz się jednym z władców świata dynamicznych aplikacji.

Spis treści

Informacja o Autorze	15
Wprowadzenie do programu Macromedia Dreamweaver UltraDev	17
Część I	
Podstawowe wiadomości o programie UltraDev i tworzeniu dynamicznych witryn	21
Rozdział 1. Interfejs programu UltraDev	23
Interfejs programu UltraDev.....	23
Struktura menu.....	24
Okno dokumentu.....	26
Edycja obiektów	27
Rozmiar strony	27
Wielkość strony a czas pobierania.....	28
Konfigurowanie okna dokumentu	28
Palety narzędziowe	30
Obiekty HTML	30
Paleta Properties (Properties Palette)	40
Pozostałe okna i palety	41
Bezpośredni dostęp do kodu HTML.....	44
Zaznaczanie elementów w różnych widokach	45
Opcje wyświetlania kodu.....	45
Sprawdzanie informacji o znacznikach HTML	46
Przeszukiwanie dokumentów	46
Uruchamianie zewnętrznego edytora HTML	49
Dostosowywanie ustawień programu UltraDev	50
Podsumowanie	52
Pytania i odpowiedzi.....	52
Rozdział 2. Praca z podstawowymi narzędziami programu UltraDev	53
Tworzenie pierwszej witryny.....	53
Definiowanie witryny	54
Uwagi o projektowaniu.....	56
Do kogo kierujesz witrynę?.....	56
Projektuj z myślą o różnych platformach	56
Nie rób bałaganu!	57
Podstawowe elementy strony.....	57
Tworzenie łączy	58
Elementy nagłówka strony — sekcja <HEAD>.....	59
Podstawowe atrybuty strony.....	60
Podgląd projektu strony.....	61
Sprawdzanie pisowni	62

Tabele.....	62
Wstawianie tabeli	63
Układ tekstów i grafiki	66
Tryb „Table Layout”	70
Paski i przyciski nawigacyjne.....	71
Lista łączy	72
Aktywne obrazki i mapy aktywnych obszarów	72
Rollovery	74
Paski nawigacji	76
Warstwy	78
Precyzyjne pozycjonowanie elementów z wykorzystaniem warstw	78
Przekształcanie warstw w tabelę i odwrotnie	81
Ramki.....	82
Układ ramek	83
Paleta Frames.....	84
Znacznik <NOFRAMES>	84
Skomplikowane układy ramek	85
Ramki — argumenty za i przeciw	85
Formularze	86
Testowanie kodu HTML.....	86
Raporty.....	87
Podsumowanie	88
Pytania i odpowiedzi.....	88
Rozdział 3. Planowanie oraz zarządzanie witryną WWW.....	89
Planowanie witryny	89
Mapa witryny.....	90
Konwencje nazewnictwa	91
Mapa witryny a UltraDev	93
Zastosowanie mapy witryny w pracy nad istniejącymi witrynami WWW	93
Zastosowanie mapy witryny do tworzenia nowych stron WWW	96
Wprowadzanie istniejącej witryny WWW do środowiska UltraDev	98
Sposoby uzyskiwania dostępu do danych	98
Sposoby realizacji dostępu do maszyny zdalnej.....	99
Korzystanie z połączenia	104
Zarządzanie witryną.....	106
Weryfikacja łączy	106
Rozproszone środowisko edycyjne.....	108
Konfiguracja systemu Check In/Out	108
Użytkowanie systemu Check In/Out	109
Notatki projektu	110
Podsumowanie	111
Pytania i odpowiedzi.....	112
Rozdział 4. Dynamiczne witryny WWW — behawiory.....	113
Czym jest DHTML?	113
Kaskadowe arkusze stylów.....	114
JavaScript.....	114
Problemy związane z DHTML-em.....	114
DHTML — stosować czy nie?	115
Podstawowe wiadomości o behawiorach.....	116
Paleta Behaviors	116
Tworzenie behawiorów	117
Wykorzystanie behawiorów do tworzenia podpowiedzi wyświetlanych na pasku statusu przeglądarki	121

Wykorzystanie behawiorów do tworzenia odpowiedzi wyświetlanych bezpośrednio na stronie WWW	123
Wykorzystanie behawiorów do otwierania nowego okna przeglądarki	126
Technika „przeciągnij i upuść” na stronach WWW?	128
Tworzenie animacji za pomocą narzędzia Timelines	133
Paleta Timelines	133
Klatki kluczowe animacji	135
Ścieżki ruchu	136
Inne polecenia palety Timelines	138
Flash? Ależ nic prostszego!	138
Przyciski Flash	139
Tekst Flash	140
Inne techniki „ożywiania” tworzonych w UltraDev dokumentów WWW	141
Narzędzie programisty JavaScript	142
Podsumowanie	144
Pytania i odpowiedzi	145
Rozdział 5. Zwiększanie wydajności pracy z programem UltraDev	147
Wielokrotne wykorzystanie kodu	147
Formatowanie hurtowe, czyli kaskadowe arkusze stylów	148
Wspólne elementy witryny	150
Szablony	151
Style HTML	151
Kaskadowe arkusze stylów	153
Praca z kaskadowymi arkuszami stylów	154
Biblioteki	161
Tworzenie elementów biblioteki z wykorzystaniem istniejącego kodu HTML	162
Paleta Assets — widok Library	162
Tworzenie elementów biblioteki od podstaw	163
Szablony	164
Tworzenie szablonów z wykorzystaniem istniejących stron HTML	165
Paleta Assets — widok Templates	166
Tworzenie szablonów od podstaw	167
Korzystanie z szablonów	167
Paleta Assets	168
Listy Site i Favorites	169
Rozszerzanie możliwości środowiska UltraDev	169
Rejestrowanie poleceń	169
Rejestrowanie poleceń do użytku tymczasowego	170
Pakiety rozszerzeń programu UltraDev	171
Podsumowanie	172
Pytania i odpowiedzi	172
Rozdział 6. Podstawy dynamicznych aplikacji WWW oraz projektowania baz danych	175
Dynamiczne witryny WWW	175
CGI	176
Języki osadzone w HTML-u	177
Działanie dynamicznych witryn WWW	178
Przekazywanie zmiennych	178
Cookies	181
Tworzenie dynamicznych witryn WWW	183
Typowe rodzaje witryn WWW realizowanych jako witryny dynamiczne	183
Projektowanie dynamicznych witryn WWW	184

Projektowanie baz danych	185
Słownictwo związane z modelowaniem struktur baz danych	186
Normalizacja w praktyce	188
Od modelu danych do bazy danych.....	194
Podsumowanie	198
Pytania i odpowiedzi.....	199
Rozdział 7. Podstawy języków skryptowych wykorzystywanych w UltraDev	201
Platformy skryptowe obsługiwane przez UltraDev	201
Active Server Pages.....	202
Java Server Pages	203
ColdFusion.....	205
Platforma systemowa dla serwera WWW	206
Technologia przyjazna dla użytkownika	207
Liczba i rodzaj oferowanych usług.....	207
Stabilność.....	208
Współczynnik wydajności — koszt.....	208
Pomoc techniczna	209
Podjęmujemy ostateczną decyzję.....	209
Języki skryptowe obsługiwane przez UltraDev	210
Elementy podstawowe.....	210
Zmienne	211
Pętle i instrukcje warunkowe.....	214
Charakterystyczne elementy aplikacji WWW	216
Podsumowanie	218
Pytania i odpowiedzi.....	218
Część II Ożywianie witryn internetowych	219
Rozdział 8. Konfiguracja systemów Mac OS i MS Windows	
jako otoczeń baz danych	221
Połączenia z bazami danych	221
Konfiguracja połączeń z bazami danych	222
ODBC w MacOS? Naturalnie — połączenie JDBC-ODBC	231
Konfiguracja klienta RmiJdbc w systemie MacOS	232
Konfiguracja serwera RmiJdbc w systemie Windows NT	233
Instalacja i uruchamianie serwera MySQL.....	236
Instalacja i uruchamianie serwera MySQL w systemach MS Windows.....	237
Instalacja i uruchamianie serwera MySQL w systemach z rodziny Unix	238
Testowanie funkcjonowania serwera MySQL	239
Konfiguracja źródeł danych ODBC dla baz danych MySQL	240
Konfiguracja źródeł danych ODBC dla baz danych Microsoft Access.....	242
Podsumowanie	243
Pytania i odpowiedzi.....	244
Rozdział 9. Podstawowe narzędzia programu UltraDev	
służące do tworzenia dynamicznych witryn WWW	245
Bazy danych w sieci WWW	245
Połączenia	246
Behawiory wykonywane po stronie serwera	247
Podstawowe behawiory po stronie serwera.....	249
Różnice w funkcjonowaniu tradycyjnych baz danych i baz pracujących w sieci.....	255
Dodatkowe behawiory wykonywane po stronie serwera	256

Data Bindings	260
Dane pozyskiwane dynamicznie	260
Powiązania danych z elementami dokumentów	261
Uwierzytelnianie użytkowników	263
Log In User	264
Restrict Acces To Page	265
Log Out User	266
Check New Username	267
Tworzenie i modyfikowanie behawiorów serwera	267
Podsumowanie	270
Pytania i odpowiedzi	270
Rozdział 10. Tworzenie stron generowanych na podstawie bazy danych	271
Strony generowane na podstawie bazy danych	271
Prosta tabela	272
Tworzenie procesów drugoplanowych	272
Tworzenie aplikacji UltraDev	273
Dodawanie grafiki do zestawu rekordów	280
Procesy drugoplanowe bazy danych umożliwiające wykorzystanie grafiki	281
Dodawanie dynamicznego obrazka do projektu	282
Upiększanie strony	284
Dynamiczne atrybuty i złożone strony	285
Rozbudowane procesy drugoplanowe bazy danych	286
Dodatkowe funkcje stron dynamicznych	290
Sortowanie	290
Podsumowanie	291
Pytania i odpowiedzi	292
Rozdział 11. Zapisywanie, edycja i uaktualnianie danych z poziomu aplikacji UltraDev	293
Manipulacja danymi w sieci	293
Tworzenie formularzy	294
Tworzenie prostego formularza w języku HTML	295
Pola tekstowe	297
Przyciski Submit (Wyślij)	300
Dodawanie akcji Insert	305
Ekran szczegółowe i usuwanie rekordów	307
Ekran szczegółowe	307
Usuwanie rekordów	311
Łączenie z ekranem szczegółowym	312
Ekran aktualizacji	314
Tworzenie formularzy dynamicznych	316
Tworzenie formularzy dynamicznych za pomocą behawiorów serwera	316
Tworzenie elementów dynamicznego formularza za pomocą palety Properties	317
Formularze i ekran generowane automatycznie	319
Obiekt Master-Detail	319
Obiekt Record Insert Form	321
Obiekt Record Update Form	322
Tworzenie ostatniego połączenia	325
Podsumowanie	326
Pytania i odpowiedzi	326

Rozdział 12. Pisanie zaawansowanych zapytań bazy danych.....	327
Po co nam SQL?	327
Obiekty baz danych.....	328
Tworzenie baz danych i tabel	329
Rodzaje danych.....	331
Dodawanie i zmienianie danych	332
Aktualizacja danych	333
Usuwanie danych.....	335
Zapytania tabel baz danych.....	336
Sortowanie informacji	337
Łączenie tabel	337
Narzędzia sumowania.....	340
Inne zaawansowane techniki.....	342
Widoki	342
Procedury składowane.....	343
Zapytania w zapytaniu.....	343
Zaawansowane zapytania a UltraDev	344
Podsumowanie	345
Pytania i odpowiedzi.....	346
Rozdział 13. Składniki zaawansowane — katalogi, systemy wyszukiwania	347
Katalog produktów	347
Kategorie produktu	349
Pozycje katalogu.....	349
Pozycje pokrewne.....	350
Kod SQL.....	351
Zapytania SQL.....	352
Projektowanie katalogu.....	356
Formularz wyszukiwania.....	356
Wyniki wyszukiwania	359
Automatyzacja paska nawigacyjnego	367
Status nawigacji.....	368
Paski nawigacji	368
Podsumowanie	369
Pytania i odpowiedzi.....	369
Rozdział 14. Składniki zaawansowane — logowanie się użytkownika	371
Systemy logowania	371
Uwierzytelnianie HTTP.....	371
Rejestrowanie poprzez sieć	372
SQL	373
Proste logowanie	375
Przetwarzanie informacji logowania	377
Śledzenie przebiegu sesji	380
Przekazywanie zmiennej	382
Ciąg dalszy przekazywania zmiennej.....	385
Przechodzenie do strony pokrewnej.....	386
Czas na cookies.....	387
Definiowanie zmiennej sesji.....	388
Używanie zmiennych sesji	390
Zmienne sesji w zapytaniach.....	390
System uwierzytelniania oferowany przez program UltraDev	391
Prawdziwe bezpieczeństwo witryn internetowych	391
Podsumowanie	392
Pytania i odpowiedzi.....	392

Część III Tworzenie rozbudowanych aplikacji internetowych.....395

Rozdział 15. Zaawansowane techniki — przekształcanie istniejących witryn internetowych w witryny dynamiczne.....397

Przejście od stron statycznych do dynamicznych	397
Losowe wybieranie banerów	399
Definicja tabeli	400
Przykładowe dane	400
Zapytanie SQL	401
Implementacja	402
Obrazki okresowe i czasowe	405
Definicja tabeli	405
Zapytanie SQL	406
Wiele obrazków okresowych i czasowych	408
Pozyskiwanie opinii od użytkowników	410
Definicja tabeli	411
Zapytanie SQL	411
Tworzenie dokumentu HTML	413
Podsumowanie	418
Pytania i odpowiedzi	418

Rozdział 16. Zaawansowane techniki — zbieranie danych i tworzenie raportów419

Wejście i wyjście — przegląd systemu zarządzania wiadomościami	419
Definiowanie mapy serwisu	420
Tworzenie kodu SQL	421
Budowanie głównego widoku wiadomości	424
Tworzenie listy wiadomości	425
Sortowanie listy wiadomości	427
Dodanie parametru do behawiora serwera Go To Related Page	429
Przeszukiwanie wiadomości	430
Czytanie wiadomości	431
Tworzenie zestawów rekordów	433
Tworzenie układu strony	434
Usuwanie wiadomości	435
Ulepszanie okna przeglądania wiadomości	436
Projektowanie strony służącej do pisania nowej wiadomości	438
Wstawianie ukrytych pól	439
Zachowywanie wiadomości	440
Podsumowanie	441
Pytania i odpowiedzi	441

Rozdział 17. Techniki zaawansowane — pozyskiwanie i wykorzystanie danych użytkownika443

Czy to wciąż ta sama witryna?	443
Struktura konfigurowalnej witryny WWW	445
Definiowanie tabel bazy danych	446
Użytkownicy	447
Preferencje	447
Właściwości i opcje	448
Poprawki w strukturze bazy danych	449
Już bardziej praktycznie... ..	450
Inicjalizacja właściwości i dostępnych dla nich opcji	451
Domyślne preferencje	454

System logowania i rejestracji	455
Strony związane z rejestracją	456
Strony związane z logowaniem	460
Zawartość witryny	463
Preferencje	469
Podsumowanie	473
Pytania i odpowiedzi	473
Rozdział 18. Złożone systemy wyszukiwania	475
Złożone metody wyszukiwania	475
Ograniczanie rezultatów wyszukiwania	480
Określanie wagi poszczególnych właściwości	483
Autostopowicz	484
Definiowanie tabel bazy danych	484
Tabela tblUzytkownicy	485
Tabela tblOpcje	486
Wprowadzanie do bazy danych przykładowych informacji	487
System logowania i rejestracji	489
Rejestracja i ustalenie domyślnego profilu	489
Logowanie	492
Profil użytkownika	493
Wyszukiwanie	495
Ograniczenie dostępu do stron witryny	498
Podsumowanie	500
Pytania i odpowiedzi	500
Rozdział 19. Techniki zaawansowane — testy i edukacja online	501
System ankiet i testów	501
Mapa witryny	501
Tworzenie zapytań SQL	502
Tworzenie strony rejestracji	507
Tworzenie formularza quizu	510
Pomijanie pytań	512
Dynamiczne odpowiedzi	512
Zapisywanie odpowiedzi	514
Zliczanie poprawnych odpowiedzi (opcjonalne)	517
Kończenie quizu	520
Zabezpieczanie quizu	523
Dostęp administracyjny	524
Tworzenie ekranu wyników	525
Posumowanie	527
Pytania i odpowiedzi	527
Rozdział 20. Techniki zaawansowane — rozwiązania e-commerce	529
Zawiła prostota	529
Zakupy bazujące na ID sesji	530
Konta użytkowników	531
Nasze rozwiązanie	531
Mapa witryny e-commerce	532
Definicje tabel	532
Kategorie produktów	533
Elementy katalogu	533
Elementy pokrewne	534
Informacja na temat użytkownika	534
Informacje na temat koszyka	535

System katalogu.....	538
Formularz wyszukiwania.....	538
Wyniki wyszukiwania	539
Strony szczegółowe	540
Elementy pokrewne	542
Czyszczenie strony	542
System uwierzytelniania użytkownika	543
Strony zgłoszenia.....	544
Strony logowania.....	545
Koszyk	547
System sprawdzania.....	549
Widok koszyka	549
Końcowe sprawdzanie.....	553
Strona zamykająca.....	556
Podsumowanie	557
Pytania i odpowiedzi.....	557
Rozdział 21. Testowanie i wdrażanie aplikacji dynamicznych	559
Problemy występujące podczas kodowania.....	559
Błędy dotyczące kodu HTML.....	560
Formularze.....	560
Warstwy.....	565
Problemy związane z behawiorami serwera	568
Pozostałości	569
Zaawansowane zapytania	569
Utrzymuj prostotę kodu	572
Testowanie	573
Sprawdzanie wartości NULL	574
Zatwierdzanie wykorzystania powtarzających się danych	575
Testowanie maksymalnych długości	575
Dodatkowe zasoby informacji dotyczących rozwiązywania problemów	576
Podsumowanie	577
Pytania i odpowiedzi.....	577
Dodatki.....	579
Dodatek A Dostosowywanie środowiska UltraDev do własnych potrzeb	581
Menu	581
Okna dialogowe i okienka	582
Dodatek B Krótki przewodnik po funkcjach MySQL.....	587
Najczęściej wykorzystywane typy danych	587
Operacje arytmetyczne.....	588
Operacje logiczne.....	589
Porównania liczbowe.....	589
Funkcje porównywania łańcuchów.....	589
Funkcje matematyczne.....	590
Funkcje łańcuchowe.....	591
Funkcje daty i czasu	593
Funkcje sumowania używane z warunkiem GROUP BY	594

Dodatek C	Kody źródłowe aplikacji z książki.....	595
	Rozdział 15 — Księga gości (listagosci.asp).....	595
	Rozdział 16 — Lista wiadomości (index.asp)	598
	Rozdział 16 — Czytanie wiadomości (wiadomosc.asp).....	604
	Rozdział 17 — Strona rejestrowania się (logowanie2.asp)	608
	Rozdział 17 — Strona zawartości (zawartosc.asp).....	610
	Rozdział 19 — Strona pytania quizu (quiz.asp)	615
	Rozdział 20 — Dodaj do koszyka (szczegoly.asp).....	626
	Rozdział 20 — Usuwanie elementów z koszyka (sprawdzanie.asp).....	635
	Rozdział 20 — Końcowe sprawdzanie (sprawdzanie2.asp)	639
	Skorowidz	647

Rozdział 15.

Zaawansowane techniki — przekształcanie istniejących witryn internetowych w witryny dynamiczne

Jeśli tworzyłeś witryny internetowe, zanim zacząłeś czytać tę książkę, doświadczyłeś zapewne wielu sytuacji, w których mógłbyś użyć dynamicznych narzędzi w celu poprawienia funkcjonalności tych witryn, uatrakcyjnienia ich czy też sprawienia, by były ciągle atrakcyjne. W tym rozdziale przyjrzymy się kilku krótkim aplikacjom stworzonym za pomocą programu UltraDev, których możesz użyć w celu dodania lub zastąpienia istniejących, statycznych części Twojej strony. Starłem się wybrać takie aplikacje, w których wykorzystanie baz danych nie jest widoczne na pierwszy rzut oka. W rozdziale zostaną omówione następujące zagadnienia:

- uruchamianie i wykorzystanie projektów z poprzedniego rozdziału w sposób najbardziej efektywny,
- dodawanie losowo wybranego banera reklamowego do strony,
- automatyczne wyświetlanie obrazków na stronie w zależności od pory roku czy dnia,
- tworzenie personalizowanej książki gości.

Przejście od stron statycznych do dynamicznych

Najtrudniejszą rzeczą w programowaniu stron dynamicznych jest konieczność całkowitego zerwania z zasadami, które przyswoiłeś sobie wcześniej. Zamiast używać na stronach statycznych łącz lub obiektów, masz możliwość zmieniania wszystkich stron w serwisie za każdym razem, gdy użytkownik je odwiedza.

Najbardziej złożone aplikacje internetowe, takie jak rozwiązania *e-commerce* czy przeszukiwanie baz danych, są omówione w dalszej części tego rozdziału. Przekonasz się też, że większość spośród najistotniejszych stron internetowych używa bardzo prostych narzędzi dynamicznych, co sprawia, że są one bardziej interesujące. Na przykład, ile razy odwiedziłeś witryny Dilberta? (Jeśli odpowiedź brzmi: „Ani razu!”, zastanawiam się, co masz wspólnego z komputerami.) Wielu ludzi odwiedza codziennie tę stronę. To samo dotyczy witryny CNN lub stron poświęconych informatyce. Przypuszczam, że odwiedzasz przynajmniej jedną taką stronę dziennie. Pytam więc, co sprawia, że odwiedzasz je tak często?

Zastanów się nad tym przez chwilę. Odpowiedź brzmi: „Ponieważ ich zawartość często się zmienia”. Każdego dnia na stronie Dilberta pojawia się nowy odcinek komiksu, natomiast w witrynie CNN można znaleźć aktualne informacje. Zapewnienie aktualnej zawartości stron jest doskonałym sposobem przyciągania użytkowników.

Co zatem zrobić, jeśli nie chcesz uaktualniać codziennie Twojej witryny? Zawsze możesz zapewnić użytkownikom nowe informacje i elementy graficzne. Wiele stron przechowuje swoją zawartość w bazie danych, która jest udostępniana we właściwym czasie. Mimo że takie rozwiązanie nie sprawdza się na stronach informacyjnych (chyba że wierzysz w to, że media tworzą zdarzenie, które nie miało jeszcze miejsca), działa jednak dobrze w przypadku zawartości, która może być generowana, zanim jest użyta (np. obrazki, miesięczne biuletyny informacyjne).

Poznasz kilka niewielkich projektów, które możesz wykorzystać na swoich stronach w celu zastąpienia standardowych, statycznych elementów. Są to ogólne moduły stron internetowych, które mogą być użyte jako uzupełnienie stron już istniejących. Krótki przegląd tych projektów przedstawiam niżej.

- *Losowe banery reklamowe lub obrazki*. Banery reklamowe są sposobem na reklamę innych stron. Za każdym razem, gdy użytkownik odwiedza stronę, obrazek na niej zmienia się. Tę metodę możesz wykorzystać zarówno wobec banerów reklamowych, jak i obrazków.
- *Okresowe lub czasowe obrazki*. Czy chciałbyś, aby Twoja strona była aktualizowana w zależności od pory roku? Czy chciałbyś zmieniać szatę graficzną tak, by odzwierciedlała kolor liści na drzewach? Zmienianie grafiki na stronie czyni ją zróżnicowaną i interesującą, przy czym nie wymaga żadnej dodatkowej pracy, z wyjątkiem zainicjowania sposobu zmian.
- *Księga gości*. Często występującym elementem witryn internetowych jest księga gości. Możesz łatwo włączyć ją do swojej strony. Możesz również dodać filtr „grzecznościowy”, polegający na eliminacji wulgarnych wiadomości lub języka, który uważasz za nieodpowiedni.

Tworząc te małe projekty, będziesz zmagał się z różnorodnymi problemami, dzięki czemu nabierzesz wprawy potrzebnej do zrozumienia dużych projektów, którymi będziemy zajmować się w dalszej części tej książki. Być może będziesz również chciał przejrzeć swoje strony i sprawdzić, czy można w nich zastosować poznane funkcje.

Zanim rozpoczniemy, przedstawię krótko zagadnienia omówione w ostatniej części tej książki. Moim zdaniem najlepszą nauką jest praktyka. Dreamweaver UltraDev sam w sobie nie jest programem skomplikowanym. Do tej pory zapoznałeś się ze wszystkimi funkcjami programu, wiesz także, gdzie można je znaleźć. Bardziej skomplikowane jest utworzenie układu dokumentu HTML w UltraDev niż wykorzystanie dynamicznych narzędzi do utworzenia połączenia z bazą danych. Z tego powodu ostatnia część książki jest poświęcona praktycznym przykładom, które mają zademonstrować możliwości programu UltraDev w połączeniu z serwerem SQL. Wszystkie przykłady z tego rozdziału są zgodne z serwerem MySQL, więc możesz je napisać i uruchomić bez dodatkowych kosztów.

Wszystkie pozostałe rozdziały są podzielone na trzy części:

1. *Projekt bazy danych.* Najważniejszą częścią każdego projektu jest właściwe zaprojektowanie procesów drugoplanowych bazy danych. Pewne ograniczenia UltraDev można ominąć, pisząc odpowiednie zapytania. Nawet jeśli masz doświadczenie w pracy z bazami danych, powinieneś zwrócić szczególną uwagę na tę część.
2. *Projektowanie witryny.* Zanim zaczniesz programować czy też pisać kod HTML, musisz zdecydować, jak strona ma wyglądać. Nie zajmuje to zwykle dużo czasu, ale nie może zostać pominięte. Nie możesz zacząć tworzenia stron, dopóki nie będziesz miał całkowitej pewności, jak ma wyglądać Twoja witryna. Brak ustalonej wcześniej struktury może być przyczyną wielu problemów.
3. *Implementacja.* Każdy rozdział zawiera w sobie część implementacji całego projektu, czyli kod HTML, wykorzystanie behawiorów serwera i inne czynności. Czasem będzie to wymagać ręcznej edycji kodu źródłowego. Gdy implementacja zostanie zakończona, będziesz miał w pełni funkcjonalną witrynę internetową, gotową do umieszczenia na serwerze. Pozostaje Ci jedynie stworzenie zawartości odpowiadającej Twoim potrzebom, lecz struktura serwisu będzie już gotowa.

Przedstawiony plan działania stanowi kompletny obraz przebiegu prac nad projektem. Lepiej zrozumiesz materiał zawarty w tej książce, jeśli będziesz czytał ją rozdział po rozdziale, a nie skacząc pomiędzy nimi. Czasem będziemy wykonywać w UltraDev rzeczy, które nie wchodzą w skład końcowego projektu, jednak okażą się one pomocne, gdy przystąpisz do tworzenia własnych projektów.

Do dzieła!

Losowe wybieranie banerów

Wiem, wiem, są one denerwujące, lecz bardzo popularne. Paski reklamowe mogą zostać sprzedane za bardzo wysoką cenę, o ile Twoja strona jest często odwiedzana. Wiesz już, jak w sposób dynamiczny wyświetlić serię obrazków, ale nie stworzyłeś do tej pory pojedynczego obrazka, który byłby dynamiczny. Użycie tabeli zawierającej zbiór obrazków jest już połową sukcesu, ale fakt ten nie wpływa na możliwość zmieniania ich przy każdorazowym ładowaniu strony.

Definicja tabeli

Kluczem do utworzenia zmieniających się obrazków jest napisanie zapytania, które będzie zwracać za każdym razem różne rekordy. Jest to łatwiejsze, niż myślisz, lecz musisz najpierw stworzyć bazę danych, do której zapytanie będzie się odwoływać.

W każdym z projektów założyłem, że nim rozpoczniesz ćwiczenie, będziesz miał ustalone połączenie z bazą. Zrób to, jeśli dotąd tego nie uczyniłeś. Czas zająć się językiem SQL.

Musisz mieć zbiór obrazków, aby losowo wybrać jeden z nich. Tę informację będziesz przechowywał w tabeli w bazie. Większość pasków reklamowych to łączy do innych stron, więc musisz przyporządkować każdemu obrazkowi właściwy adres internetowy.

Definicja tabeli musi zawierać tylko te dwa pola, a ponieważ zakładamy, że każdy z banerów wykorzystuje obrazki o innych nazwach, użyjemy nazwy pliku jako klucza głównego:

```
create table tblBanner (  
    obrazek      varchar(80) not null,  
    url          varchar(80) not null,  
    primary key  (obrazek)  
);
```

Dowiedziałeś się już, że nie możemy przechowywać obrazków w tabeli, ale możemy przechowywać w niej nazwy ich plików, a następnie wstawić te nazwy w znaczniki . Otaczając obrazki znacznikami, tworzymy łącze, które wypełnione jest polem url.

Rysunek 15.1 przedstawia schemat tabeli użytej w aplikacji wyświetlającej baner.

Rysunek 15.1.

*Tabela Banner
przechowuje
lokalizację obrazków
oraz adres URL*

tblBanner
obrazek*
url

Przykładowe dane

Rozpocznę od umieszczenia trzech pasków reklamowych w moim systemie, które posłużą jako przykład — są one przedstawione na rysunku 15.2.

Rysunek 15.2.

*Dla potrzeb
przykładowego
programu stworzyłem
kilka pasków
reklamowych.
Mam nadzieję,
że Twoje będą lepsze*

Oprócz tych trzech pasków potrzebujemy nazwę pliku i folder, w którym są one przechowywane, oraz adres URL dostępny dla użytkownika, który kliknie wybrany baner:

- *banners/fade.gif* — *http://fade.poisonetooth.com/*
- *banners/buddy.gif* — *http://buddy.poisonetooth.com/*
- *banners/detailing.gif* — *http://detailing.poisonetooth.com/*

Powyższe adresy URL nie są prawdziwe, ale domena *poisonetooth* istnieje i należy do mnie. Zamiast zgadywać nazwę nieistniejącej domeny, wolę użyć własnej. Nie chciałbym, by prawdziwa firma „Salon samochodowy Carla” zasypała mnie stosem e-maili w związku z nieautoryzowanym użyciem ich nazwy.

Wprowadźmy przykładowe dane do tabeli w bazie:

```
insert into tblBanner values ('banners/fade.gif', 'http://fade.poisonetooth.com/');
insert into tblBanner values ('banners/buddy.gif', 'http://buddy.poisonetooth.com/');
insert into tblBanner values ('banners/detailing.gif', 'http://detailing.
poisonetooth.com/');
```

Zapytanie SQL

Mimo że mamy już dane w tabeli, wciąż nie zostało wyjaśnione, w jaki sposób będziemy losowo wybierać obrazek. Oczywiście, możemy wziąć wszystkie dane, tworząc bardzo proste zapytanie:

```
mysql> SELECT * FROM tblBanner;
+-----+-----+
| obrazek | url |
+-----+-----+
| banners/fade.gif | http://fade.poisonetooth.com/ |
| banners/buddy.gif | http://buddy.poisonetooth.com/ |
| banners/detailing.gif | http://detailing.poisonetooth.com/ |
+-----+-----+
3 rows in set (0.04 sec)
```

Niestety, za każdym razem, gdy wykonywane jest zapytanie, informacje zostają zwrócone w tej samej kolejności. Idealnym rozwiązaniem byłaby zamiana kolejności zwracanych rekordów. Dodając do przeszukiwania komendę `ORDER BY` połączoną z funkcją MySQL `rand()`, otrzymamy rekordy w porządku losowym.

```
mysql> SELECT * FROM tblBanner ORDER BY RAND();
+-----+-----+
| obrazek | url |
+-----+-----+
| banners/detailing.gif | http://detailing.poisonetooth.com/ |
| banners/buddy.gif | http://buddy.poisonetooth.com/ |
| banners/fade.gif | http://fade.poisonetooth.com/ |
+-----+-----+
```

Ten rezultat już jest dużo lepszy od poprzedniego. Pozostaje jednak jeszcze jeden problem, polegający na tym, że zwracane są wszystkie rekordy, a nie tylko jeden. Ponieważ jesteśmy zainteresowani wyświetlaniem pojedynczego obrazka, reszta rekordów nas nie interesuje. Najprostszym sposobem ograniczenia liczby zwracanych rekordów jest zastosowanie funkcji `LIMIT`. Użycie `LIMIT 1` spowoduje wyświetlenie pojedynczego rekordu:


```
mysql> SELECT * FROM tblBanner ORDER BY RAND() LIMIT 1;
+-----+-----+
| obrazek          | url                                |
+-----+-----+
| banners/detailing.gif | http://detailing.poisonetooth.com/ |
+-----+-----+
1 row in set (0.04 sec)
```

Jeśli nie chcesz, nie musisz tego robić. W UltraDev *Recordset* działa w taki sposób, że masz bezpośredni dostęp tylko do pierwszego zwracanego rekordu, chyba że zaznaczysz wcześniej w opcjach programu, by przeglądał wszystkie rekordy w bazie — na czym nam teraz zależy.

Kod SQL mamy już gotowy. Teraz powinniśmy zająć się tworzeniem mapy serwisu, jednak ten projekt różni się od innych tym, że zajmujemy się funkcjonowaniem obrazków, które można osadzić na dowolnej stronie. Z tego powodu pominiemy mapę, ponieważ nie jest ona tutaj konieczna.

Implementacja

Aby zaimplementować losowe wybieranie obrazków, otwórz nowe okno projektu dokumentu w UltraDev. Możesz to uczynić, używając istniejącego pliku. Stworzenie dynamicznego paska reklamowego wymaga użycia na stronie trzech elementów UltraDev:

1. Zestawu rekordów zawierającego obrazki, które mają być wyświetlone — będzie on zawierał obrazek, który chcemy wyświetlić. Ponieważ kod SQL mamy już gotowy, wystarczy na jego podstawie stworzyć zapytanie w UltraDev.
2. Obrazka, którego plik źródłowy będzie określany przez zestaw rekordów.
3. Łącza otaczającego obrazek i związanego z polem URL.

Rozpoczniemy od wstawienia na stronę zestawu rekordów, ponieważ wszystkie inne elementy będą korzystać z jego pól.

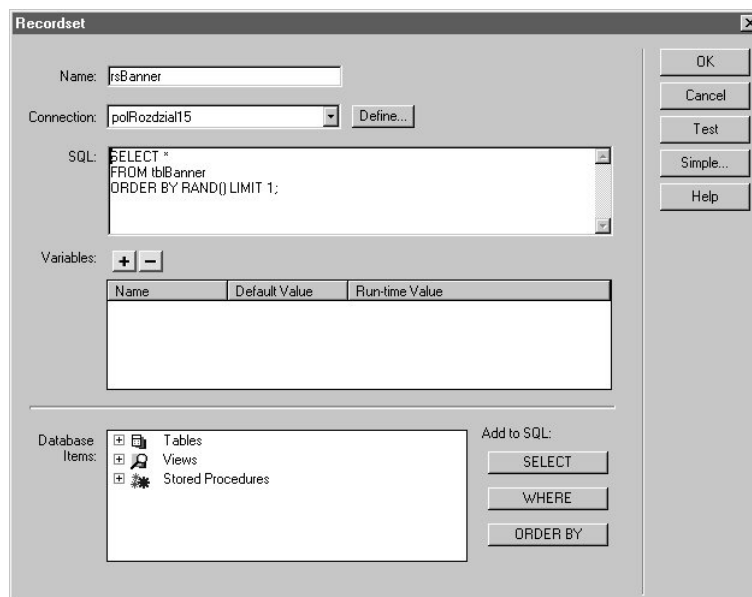
Otwórz paletę *Server Behavior* i kliknij przycisk +, następnie wybierz opcję *Recordset* z menu rozwijanego. Ponieważ to zapytanie wymaga użycia specjalnych funkcji, nie będziesz mógł losowo wybierać zwracanego rekordu w trybie prostego tworzenia zapytania. Kliknij przycisk *Advanced*, aby przełączyć się w tryb zaawansowany.

W widoku zaawansowanego zapytania, przedstawionym na rysunku 15.3, możesz ręcznie wskazać zapytanie, którego chcesz użyć na stronie. Łatwiej jest pracować w trybie zaawansowanym, ponieważ jest on bardziej elastyczny, jednak wymaga to wprawy.

Skonfiguruj zaawansowane zapytanie tak, jak poprzednio:

1. Stwórz zapytanie o nazwie *rsBanner*.
2. Wybierz bieżące połączenie, które stworzyłeś dla projektu.
3. Wprowadź poniższe zdanie jako treść zapytania: "Select * FROM tblBanner ORDER BY RAND() LIMIT 1;".

Rysunek 15.3.
*Będziemy ręcznie
 tworzyć zapytanie
 w trybie
 zaawansowanym.
 Użycie funkcji
 RAND jest
 niedozwolone
 w trybie prostym
 konfiguracji
 zapytania*

Kliknij kilka razy przycisk *Test*, aby sprawdzić działanie zapytania. Nie powinieneś zaaważyć żadnej prawidłowości w otrzymywaniu rekordów. Mimo że żaden komputer tak naprawdę nie potrafi działać losowo, otrzymany rezultat powinien być wystarczający w większości wypadków. Jeśli nie używasz MySQL, sprawdź, jaki jest odpowiednik funkcji `Rand()` w Twojej bazie.

Wstawimy teraz obrazek do naszego dokumentu. Otwórz paletę *Object* i kliknij ikonę *Image* lub wybierz *Insert Image* z menu *Insert*. Program zapyta o nazwę pliku. Zamiast wybierać jeden z plików graficznych, które stworzyłeś, kliknij *Select File* z przycisku *Datasource*. Pojawi się wtedy okno, przedstawione na rysunku 15.4. W nim będziesz mógł połączyć pole z tabeli `tblBanner` z atrybutem `SRC` w znaczniku `<IMG>`.

Kliknij znak **+** obok zestawu rekordów *rsBanner*, aby zostały wyświetlone jego pola. Wybierz pole *obrazek* i kliknij *OK*, aby zakończyć połączenie.

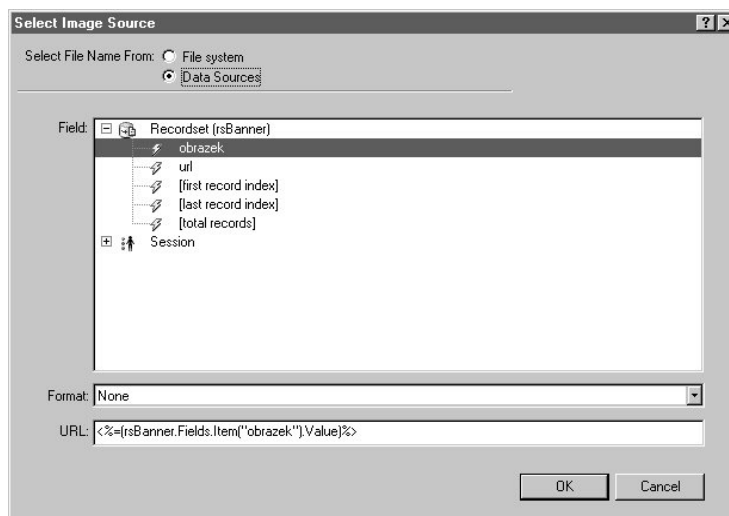
Ponieważ UltraDev nie operuje w kodzie nazwą obrazka, będziesz widział tylko ikonę przedstawiającą obrazek. Możesz oczywiście włączyć opcję *Live Data* z menu *View*, aby wybrać bazę danych i wyświetlić losowo wybrany obrazek. Kliknięcie przycisku *Refresh*, umieszczonego na górze okna, spowoduje wybranie nowego obrazka. Pamiętaj, że wybór jest losowy i jeden obrazek może się pojawić kilka razy pod rząd. Jeśli poprawnie stworzyłeś zapytanie, powinieneś zobaczyć rezultat podobny do przedstawionego na rysunku 15.5.

Zdarzenia losowe

Jeśli zdarzy się, że zobaczysz ten sam rekord pojawiający się kolejny raz, nie znaczy to, że coś poszło nie tak. Po prostu prawdopodobieństwo wybrania jednego z naszych rekordów wynosi 1/3.

Rysunek 15.4.

Połącz Twój obrazek
z polem obrazek
w zestawie
rekordów
rsBanner

Rysunek 15.5.

Powinieneś
zobaczyć baner
reklamowy.
Kliknij przycisk
refresh,
by zobaczyć
losowo
wygenerowany
obrazek

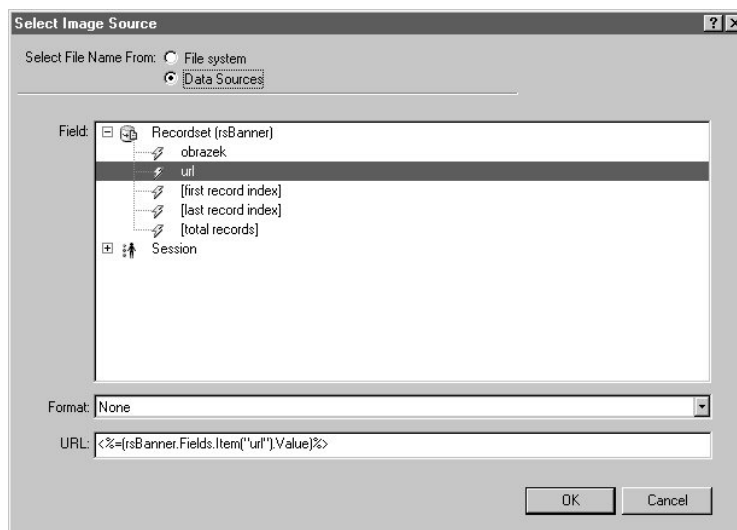
Dodamy teraz łącze do banera. Jest to proces podobny do tego, który właśnie zakończyliśmy. Zaznacz cały baner reklamowy (możesz to zrobić w trybie *Live Data*, jeśli chcesz), po czym wybierz *Make Link* z menu *Modify*. Będziesz ponownie zapytany o plik, do którego chcesz utworzyć łącze. Tak jak to zrobiłeś ze źródłem pliku, kliknij *Select File* z menu *Data Source*. Tym razem jednak, zamiast wybierać pole *obrazek*, wybierz pole *url* i kliknij *OK*, jak pokazano na rysunku 15.6. W ten sposób wstawiliśmy do łącza URL z bazy.

Tak oto ukończyliśmy podstawowy program losowego generowania paska reklamowego. Obejrzyj teraz swoją stronę w przeglądarce i sprawdź, co się dzieje. Masz stworzoną kompletną aplikację do losowej zamiany obrazków na stronie.

Zestaw rekordów jest losowo tworzony za każdym razem, gdy wykonujemy zapytanie w bazie. Nie oznacza to jednak, że możesz skopiować i wkleić dynamiczny obrazek w inne miejsce danej strony, aby mieć kilka miejsc, w których są losowo generowane obrazki. W tym celu musiałbyś zdefiniować kilka zestawów rekordów na podstawie tego samego zapytania, a każdy z nich zwróciłby Ci pojedynczy obrazek.

Rysunek 15.6.
*Ustaw połączenie
do pola URL*

Taki projekt, mimo jego prostoty, dołączałem do prawie każdej komercyjnej strony, jaką tworzyłem. Standardowo jest to robione przez oddzielny skrypt CGI, lecz UltraDev pozwala tworzyć i zarządzać tą właściwością w łatwy sposób, poprzez intuicyjny interfejs.

Brakuje w tym projekcie pewnej rzeczy — możliwości pamiętania, jaki obrazek użytkownik widział poprzednim razem, gdy odwiedzał stronę, oraz możliwości niewyświetlania tego obrazka przy ponownym wejściu. Można tego dokonać poprzez wysłanie *cookie*, w którym będzie przechowana nazwa pliku wyświetlonego wcześniej i użycie go w celu przefiltrowania zbioru rekordów. To jest zaawansowana funkcja, która wymaga ręcznej edycji kodu HTML — nauczysz się tego w rozdziale 17.

Obrazki okresowe i czasowe

Innym popularnym typem dynamicznego obrazka, który możesz dodać do swojej strony, jest obrazek zmieniający się w zależności od pory roku lub dnia. Jest to stosowane wtedy, gdy masz zdefiniowaną zawartość strony i chcesz ją automatycznie uaktualnić, gdy minie określona data. Zmienianie szaty graficznej całego serwisu co miesiąc lub częściej sprawia wrażenie, jakby strona była ciągle aktualizowana, nawet gdy Ty nic przy niej nie robisz.

Ten projekt jest bardzo podobny do poprzedniego, lecz wymaga drobnej modyfikacji zapytania i tabeli.

Definicja tabeli

Tak, jak w poprzednim przykładzie, tabela dla dynamicznych obrazków będzie prosta. Musimy zapamiętać nazwę obrazka oraz datę i czas. Rozwiązanie, które przedstawię poniżej będzie zmieniać obrazek w zależności od określonej daty. Po przeczytaniu tego rozdziału będziesz mógł zmienić pola tabeli tak, aby zmiana obrazka następowała co dzień, miesiąc, rok czy też z innych powodów.

Definicja tabeli opartej na zmianie obrazka względem daty jest następująca:

```
create table      tblObrazkiCzasowe(
    obrazek        varchar(80) not null,
    dataAktywacji  date,
    Primary key    (obrazek)
);
```

Rysunek 15.7 przedstawia stosowną tabelę.

Rysunek 15.7.

Tabela podobna do tej, która była wykorzystana w poprzedniej aplikacji, będzie użyteczna przy zamianie obrazków opartych na określonej dacie

tblObrazkiCzasowe
obrazek*
data aktywacji

Zapytanie SQL

MySQL udostępnia zbiór funkcji, które pozwalają szybko operować na danych zależnych od daty. Możesz łączyć ze sobą poniższe funkcje, aby utworzyć zapytanie, które będzie spełniać nasze wymagania:

- DAYOFWEEK (<date>). Zwraca wartość numeryczną reprezentującą dzień tygodnia. Tutaj 1=niedziela, 2=poniedziałek itd.
- DAYOFYEAR (<date>). Zwraca dzień roku, na przykład 1 stycznia jest pierwszym dniem roku, natomiast 31 grudnia jest 365 dniem roku (lub 366, jeśli rok jest przestępny).
- DNAME (<date>). Zwraca nazwę dnia tygodnia, a nie numer dnia.
- MONTHNAME (<date>). Zwraca nazwę miesiąca w danej dacie.
- WEEK (<date>). Zwraca wartość numeryczną (1-52) odpowiadającą numerowi tygodnia w roku.
- CURDATE(). Zwraca bieżącą datę.
- CURTIME(). Zwraca bieżącą godzinę.
- NOW(). Zwraca bieżącą datę i godzinę.

Aby zapoznać się z pełną listą funkcji MySQL, zajrzyj do dodatku B, *Krótki przewodnik po funkcjach MySQL*.

W celu zaoszczędzenia czasu użyjemy tych samych obrazków, których używaliśmy poprzednio. Tym razem jednak nie będą pojawiać się losowo, ale będą zależne od konkretnej daty. Jeśli daty w tym przykładzie ulegną przedawnieniu, zmień je tak, by były aktualne:

```
insert into tblObrazkiCzasowe values ('banners/fade.gif', '2000-11-30');
insert into tblObrazkiCzasowe values ('banners/buddy.gif', '2001-02-28');
insert into tblObrazkiCzasowe values ('banners/detailing.gif', '2001-05-30');
```

Najważniejszym zadaniem jest właściwe rozpoczęcie tworzenia zapytania. Oczywiście jest fakt, że musimy znać bieżącą datę — zwracaną przez funkcję `CURDATE()` lub `NOW()` — nie możemy jednak po prostu porównać daty dzisiejszej z datą przechowywaną w tabeli. Dałoby to nam w rezultacie rekord z pewną datą. My próbujemy zrealizować zbudowanie systemu, który wybiera obrazek, gdy minęła określona data. W tym celu wybieramy rekordy z bazy, w których data z pola *dataAktywacji* jest większa niż data bieżąca:

```
mysql> SELECT * FROM tb1ObrazkiCzasowe WHERE dataAktywacji > CURDATE() ORDER BY
➡dataAktywacji;
```

obrazek	dataAktywacji
banners/fade.gif	2000-11-30
banners.buddy.gif	2001-02-28
banners/detailing.gif	2001-05-30

3 rows in set (1.19 sec)

Funkcja `ORDER BY` jest potrzebna po to, by data najbliższa dzisiejszej była na początku tabeli. Jeśli ją pominiesz, otrzymasz wynik, w którym daty zostaną wyświetlone tak, jak były wstawiane do tabeli.

Podobnie jak w projekcie z banerem, interesuje nas tylko pierwszy rekord z zapytania. Możesz albo używać tylko jednego rekordu w zbiorze rekordów, albo użyć funkcji `LIMIT`:

```
mysql> SELECT * FROM tb1ObrazkiCzasowe WHERE dataAktywacji > CURDATE() ORDER BY
➡dataAktywacji LIMIT 1;
```

obrazek	dataAktywacji
banners/fade.gif	2000-11-30

1 row in set (0.71 sec)

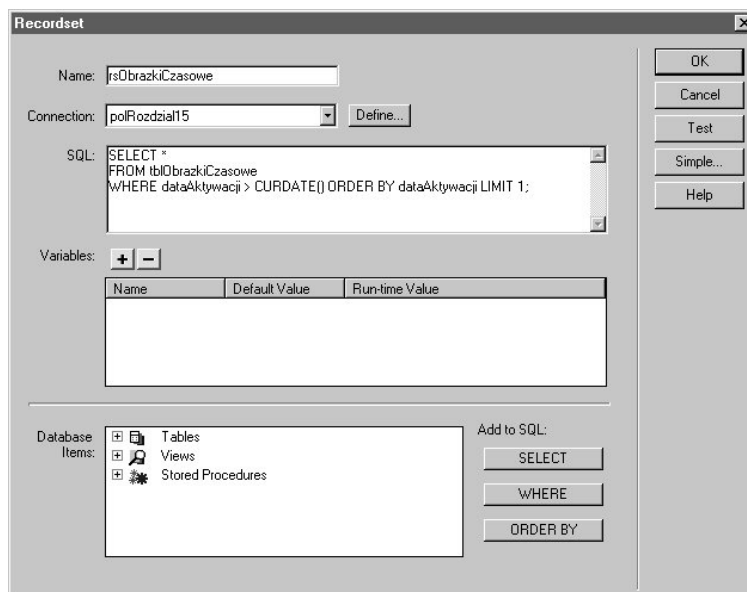
Otrzymujesz w ten sposób konkretny obrazek, który zostanie użyty, gdy minie określona data.

Wykonamy teraz takie same czynności jak w poprzednim przykładzie, aby wstawić nasz obrazek na stronę:

1. Dodaj zestaw rekordów `rsObrazkiCzasowe` do dokumentu, który zawiera stworzone wcześniej zapytanie. Rysunek 15.8 przedstawia poprawnie zdefiniowany zestaw rekordów.
2. Wstaw obrazek na stronę, która jest połączona z polem *obrazek* Twojego nowego zestawu rekordów.

Jak widzisz, jest to prostsze niż losowe wybieranie obrazków, ponieważ pracujemy tylko na jednym polu w tabeli. Niestety, mimo że ten i poprzedni przykład są bardzo proste i przejrzyste, nie nadają się do użytku na szerszą skalę.

Rysunek 15.8.
*Stwórz
 zaawansowane
 zapytanie
 w taki sposób,
 jak w przypadku
 banera*

Wiele obrazków okresowych i czasowych

Najbardziej podoba mi się to, że tworząc system zarządzania obrazkami w zależności od danej daty, nie musimy troszczyć się o zachodzące zmiany. Możesz zostać porwany przez kosmitów i znaleźć się na stacji kosmicznej, a w tym czasie serwer będzie się troszczył o zmianę wyglądu Twojej strony.

Tak sprecyzowany sposób zarządzania obrazkami w zależności od daty działa tylko w odniesieniu do pojedynczego obrazka, co jest ewidentnym problemem. Wszystkie obrazki znajdujące się w tabeli `tblObrazkiCzasowe` są używane jako wariacje dotyczące pojedynczego obrazka. Idealnym rozwiązaniem byłoby stworzenie systemu tematycznego, w którym różne obrazki byłyby przechowywane w tabeli i dotyczyły całej grupy danych. Jedynym sposobem w obecnym systemie byłoby tworzenie nowej tabeli dla każdego obrazka. Potrzebujemy innego rozwiązania.

Przykładowo, mógłbyś mieć schemat strony na Halloween, który połączony z odpowiednimi zapytaniami zastąpiłby obrazki wyświetlane na stronie jakimiś strasznymi zdjęciami. Zamiast zastępować pojedynczy obrazek, można zastąpić wszystkie elementy graficzne, korzystając z jednej tabeli.

Aby to zrobić, musimy przededefiniować istniejącą tabelę i dodać jedną nową:

```
create table tblObrazkiCzasowe (
    obrazek      varchar(80) not null,
    nazwa        varchar(80) not null,
    IDSchematu   varchar(80) not null,
    primary key  (obrazek, nazwa, IDSchematu)
);
```

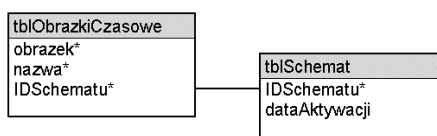
Nowa definicja tabeli `tblObrazkiCzasowe` zawiera pole `nazwa` oraz pole `IDSchematu`, które będzie zdefiniowane w dodatkowej tabeli. Pole `nazwa` będzie użyte do identyfikacji obrazka przez nazwę abstrakcyjną, a nie przez rzeczywistą nazwę pliku. Taki zabieg pozwoli wywołać obrazek nazwany *Mój Tytuł* czy też podobnie, niezależnie od rodzaju schematu, nawet wtedy, gdy rzeczywiste nazwy plików będą różne.

```
create table tblSchemat (
  IDSchematu      varchar(80) not null,
  dataAktywacji   date,
  primary key (IDSchematu)
);
```

W tablicy tematów pole `IDSchematu` związane jest z polem `dataAktywacji`. Na przykład, możesz wstawić schemat dotyczący Świąt Bożego Narodzenia, związanego z datą 25 XII 20XX. Nowa baza danych przedstawiona jest na rysunku 15.9.

Rysunek 15.9.

Nowy schemat zmian
oparty na danych
używa dwóch tabel
— jedną na
przechowywanie
obrazków, drugą na
schematy tematyczne
przyporządkowane
datom aktywacji

Zapytanie SQL

Najlepszym sposobem zrozumienia sposobu działania tworzonego systemu jest wprowadzenie kilku przykładowych danych i przetestowanie działania zapytania.

```
insert into tblObrazkiCzasowe values ('mainimage1.jpg', 'naglowek', 'lato');
insert into tblObrazkiCzasowe values ('mainimage23.jpg', 'naglowek', 'zima');
insert into tblObrazkiCzasowe values ('mainimage65.jpg', 'naglowek', 'jesien');
insert into tblObrazkiCzasowe values ('mainimage2.jpg', 'naglowek', 'wiosna');

insert into tblSchemat values ('lato', '2000-06-21');
insert into tblSchemat values ('zima', '2000-12-21');
insert into tblSchemat values ('jesien', '2000-09-21');
insert into tblSchemat values ('wiosna', '2000-03-21');
```

Taki zbiór danych tworzy cztery różne schematy (wiosna, lato, jesień, zima) oraz cztery różne obrazki wstawiane w nagłówek strony. Tym, co czyni ten system lepszym od poprzedniego, jest fakt, iż umożliwia on przechowywanie w jednej tabeli różnych obrazków (dotyczących nie tylko nagłówka).

Aby zastosować nowy układ, musimy zmodyfikować poprzednie zapytanie SQL tak, by utworzyć relację pomiędzy tabelami i wybrać właściwy obrazek określony za pomocą abstrakcyjnej nazwy:

```
mysql> SELECT * FROM tblObrazkiCzasowe WHERE dataAktywacji > CURDATE() ORDER BY
➡dataAktywacji LIMIT 1;
```


Powyższy wpis musimy zmienić na następujący:

```
mysql> SELECT * FROM tblObrazkiCzasowe, tblSchemat WHERE tblObrazkiCzasowe.IDSchematu  
=>=tblSchemat.IDSchematu AND IDSchematu.dataAktywacji > CURDATE() AND tblObrazki  
=>Czasowe.nazwa='naglowek' ORDER BY tblSchemat.dataAktywacji LIMIT 1;
```

Ponieważ nie mieliśmy jeszcze do czynienia z tak skomplikowanym zapytaniem, przyjrzymy się mu dokładnie:

- `tblObrazkiCzasowe.IDSchematu=tblSchemat.IDSchematu`. Tworzy relację pomiędzy dwoma tabelami (tabelą obrazków i tematów), łącząc je polem `IDSchematu`.
- `IDSchematu.dataAktywacji > CURDATE()`. Porównuje bieżącą datę z datą aktywacji zapisaną w tabeli `tblSchemat`.
- `tblObrazkiCzasowe.nazwa='naglowek'`. Wybiera obrazek nie tylko na podstawie daty aktywacji, lecz również na podstawie abstrakcyjnej nazwy nadanej każdemu polu.

Użycie nowego systemu wymaga uaktualnienia bazy danych i zastąpienia zapytania. Wciąż jednak musisz zdefiniować osobne zapytania dla każdego z obrazków, które chcesz wyświetlać na stronie. Ten system jest lepszy od poprzedniego. Wystarczy bowiem tylko jedna tabela, więc nie ma potrzeby tworzenia nowej dla każdego obrazka umieszczanego na stronie.

Jak wspominałem wcześniej, UltraDev póki co nie ma możliwości przechowywania obrazków ani żadnych innych obiektów binarnych bezpośrednio w bazie danych. Mam nadzieję, że możliwość taka pojawi się w następnej wersji. Jeśli tak się stanie, aplikacje będą mogły ściągać nowe obrazki bezpośrednio do bazy danych. Możesz również dobrze napisać to dziś, ale będzie to wymagać dodatkowego oprogramowania w celu otrzymania danych, zapisania ich na dysku, a następnie odwołania się do nich z poziomu bazy danych.

Pozyskiwanie opinii od użytkowników

Ostatnim zadaniem w tym rozdziale będzie stworzenie książki gości. Warto taką książkę wdrożyć w witrynie — osoby dokonujące w niej wpisów mają uzasadnioną pewność, że ich uwagi będą czytane. Ile razy, odwiedzając witrynę internetową, klikałeś łącze po to, by zostawić swoją opinię? Okazywało się wtedy, że otwierało ono jedynie Twojego klienta pocztowego po to, byś mógł wysłać e-maila do bezimiennej osoby, która zapewne i tak nie odpisze. Książka gości umożliwia zostawienie na stronie znaku swojej obecności i nie może być tak łatwo ignorowana.

Jestem przekonany, że masz pewne obawy co do wiadomości, jakie użytkownik może zostawić w książce gości. Niestety, to są słuszne obawy. Jest wiele niemiłych osób, które wykorzystają każdą szansę, aby wypowiedzieć się na forum publicznym i pokazać w ten sposób swoją niedojrzałość. Nieodpowiedni język, osadzanie obrazków, nieodpowiednie znaczniki HTML w tekście — to jedne z możliwych problemów, które się będą pojawiać. Zobaczmy, czy ta książka gości będzie mogła sobie poradzić z niektórymi z nich.

Definicja tabeli

Zawartość tabeli dotyczącej księgi gości zależy wyłącznie od Ciebie — od tego, ile informacji chcesz w niej przechowywać. Przykładowa księga gości stworzona w tym ćwiczeniu będzie zawierać nazwę użytkownika, e-mail oraz komentarz.

Tabelę można zdefiniować następująco:

```
create table tblKomentarz (  
    IDWiadomosci int auto_increment not null,  
    nazwa        varchar (50),  
    email        varchar (80),  
    wiadomosc    varchar(250),  
    Primary key (IDWiadomosci)  
);
```

Użyliśmy tutaj po raz pierwszy typu `auto_increment` dla pola `IDWiadomosci`. Funkcja ta automatycznie zwiększa numer tego pola, gdy nowy rekord jest dodawany. Nie musisz się zatem martwić o samodzielne generowanie kolejnego numeru. Niestety, typ ten różni się w zależności od konkretnej bazy danych i być może będziesz musiał użyć innej funkcji. Jeśli nie używasz MySQL, możesz użyć treści wiadomości jako klucza głównego, ponieważ jest raczej niemożliwe, by różni ludzie mogli napisać identyczną wiadomość.

Ponieważ nie będziemy pamiętać już żadnej innej informacji, tabela będzie wyglądać jak na rysunku 15.10.

Rysunek 15.10.

W tabeli `tblKomentarz` możesz przechowywać wiadomości oraz inne dane, które mogą być Ci potrzebne

tblKomentarz
IDWiadomosci
nazwa
email
wiadomosc

Zapytanie SQL

Zapytanie SQL, które wybierze i wyświetli całą zawartość księgi gości, ma następującą postać:

```
SELECT * FROM tblKomentarz;
```

Można zdefiniować zestaw rekordów zawierający wszystkie wiadomości, po czym uporządkować je i stworzyć pełną listę wiadomości. Nie rozwiąże to jednak kilku problemów — kolejności, w jakiej mają być ustawione wiadomości, oraz tego, że pewne wiadomości mogą nie być warte pokazania.

Najlepiej sprawdzić ten mechanizm, wprowadzając pewne przykładowe dane do naszej tabeli. Chcę zachować kulturę języka, dlatego będę wstawiał do bazy komentarze ocenzurowane. Gdy będziesz tworzył własną witrynę, możesz rozszerzyć zakres słów dyskwalifikujących daną wiadomość.

```

insert into tblKomentarz values ('', 'John Ray', 'jray@poisonetooth.com', 'Najlepsza
➡strona jaką widziałem! Oby tak dalej.');
```

```

insert into tblKomentarz values ('', 'Robin Nest', 'robyn@nosspammingme.com'
➡'Nieprawda, jest strasznie durna.');
```

```

insert into tblKomentarz values ('', 'Bad Dude', 'ads@adsrus.com', 'Zapomnij o tej
➡stronie! Odwiedź <a href="http://www.badplacesforyou.com/"> moją </a>');
```

Z tych trzech przykładowych wiadomości tylko pierwsza powinna być wyświetlona.

Druga wiadomość zawiera niepożądane słowo „durna”, chociaż bywają komentarze znacznie bardziej wulgarne. Z kolei trzecia wiadomość zawiera łącze do innej strony HTML spoza Twojego serwisu — nie chcemy, by użytkownik mógł wyświetlić wiadomość z odnośnikiem do swojej strony internetowej.

Filtrowanie wiadomości odbywa się poprzez zablokowanie w zapytaniu słów, których nie chcesz sobie oglądać w wiadomościach.

Wypróbujmy dla tego przykładu następujące zapytanie:

```

mysql> SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE "%durn%" \G
***** 1. row *****
IDWiadomosci: 1
nazwa: John Ray
email: jray@poisonetooth.com
wiadomosc: Najlepsza strona jaką widziałem! Oby tak dalej.
***** 2. row *****
IDWiadomosci: 3
Name: Bad Dude
Email: ads@adsrus.com
Message: Zapomnij o tej stronie! Odwiedź <a href=
➡"http://www.badplacesforyou.com/"> moją </a>
2 rows in set (0,01 sec)
```

Wiadomość została przefiltrowana dzięki użyciu konstrukcji `WHERE wiadomosc NOT LIKE "%durn%"`. Filtr tego zapytania bazuje na wzorcu wziętym z pola `wiadomosc`. W tym przypadku wzorcem jest słowo `durn` otoczone czymkolwiek, co jest reprezentowane przez symbol `%`. Możesz połączyć ze sobą tyle warunków, ile w danym momencie potrzebujesz.

Przykładowo, aby pozbyć się słów takich jak *durne*, *lampa* czy *krzesło*, użyj następującej konstrukcji:

```

mysql> SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE "%durn%" AND wiadomosc NOT
➡LIKE "%lampa%" AND wiadomosc NOT LIKE "krzeslo";
```

Jak widzisz, nasze zapytanie trzeba rozszerzyć o nowy warunek. Ponieważ nie chcemy pozwolić na to, by wiadomość zawierała w sobie znaczniki HTML, ostateczna postać zapytania powinna wyglądać następująco:

```

mysql> SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE "%durn%" AND wiadomosc NOT
➡LIKE "%<%>%" \G
***** 1. row *****
IDWiadomosci: 1
Name: John Ray
Email: jray@poisonetooth.com
Message: Najlepsza strona jaką widziałem! Oby tak dalej.
1 row in set (0,07 sec)
```

I to wszystko, co chcieliśmy tutaj osiągnąć. Wiadomość, która będzie zawierać kod HTML, zostanie zablokowana, jeśli będzie zawierać znaki `<` oraz jakiegokolwiek inne znaki pomiędzy nimi i na ich końcach.

Ostatnią czynnością, jaką możesz wykonać, jest dodanie napisu `ORDER BY ID` wiadomosci `DESC` na końcu kwerendy, żeby najnowsze wiadomości były pokazane jako pierwsze.

Zapytanie zdefiniowane powyżej będzie pasować do czegokolwiek, co przypomina znacznik HTML. Właściwie będzie pasować do wszystkiego, co będzie miało znak `<` na początku oraz `>` na końcu. Nie jest możliwe użycie wszystkich znaczników jako wzorca, możesz jednak użyć niektórych z nich, jak na przykład `<a href>` lub `<img>`.

Pora na stworzenie strony w HTML-u, która umożliwi wykonanie wpisu w księdze gości.

Tworzenie dokumentu HTML

Podobnie jak w przypadku poprzednich dwóch projektów, pominiemy tworzenie mapy serwisu, ponieważ lista gości będzie zajmować tylko jedną stronę. Nasza strona będzie miała krótki formularz, dzięki któremu będzie można wysłać uwagi oraz same komentarze bezpośrednio pod tym formularzem.

Zacniemy od stworzenia formularza, do którego będzie można wpisywać dane. Otwórz paletę *Object* i przełącz na *Forms*. Tak jak w każdej stronie zawierającej formularz, musisz najpierw wstawić na stronę obiekt `form` — bez znacznika `form` elementy formularza nie będą dostępne. Dokument będzie wyglądał dobrze w oknie projektu, lecz nie pojawi się w oknie przeglądarki. Wstaw nowy formularz do dokumentu i nazwij go `frmKomentarz` — zawartość tego formularza będziesz zachowywał w bazie danych. Aby nazwać formularz, wykonaj następujące czynności:

1. Otwórz paletę *Properties*.
2. Kliknij znacznik `form`, znajdujący się na dole dokumentu w oknie projektu, aby wybrać formularz.
3. Zmień wartość w polu *Form Name* na `frmKomentarz`.

Następnie wstaw takie elementy formularza, jakie są Ci potrzebne. Najpierw wstaw tabelę, aby mieć właściwy układ strony. Wstawimy trzy pola z następującymi nazwami:

- nazwa
- email
- wiadomosc

Pola te dodajemy przy użyciu pól tekstowych dostępnych w sekcji *Forms* na palecie *Object*. Pola `nazwa` oraz `email` są zwykłymi polami tekstowymi (UltraDev wstawia je jako standard), natomiast pole `wiadomosc` musisz dostosować tak, by można było wpisywać więcej niż jedną linię tekstu. W tym celu wybierz pole `wiadomosc` w projekcie dokumentu i otwórz paletę *Properties*. Kliknij przycisk *Multiline*, by zmienić typ pola.

Dla zaspokojenia Twojej ciekawości dodam, iż wieloliniowe pole tekstowe nie jest w rzeczywistości związane z polem tekstowym jednoliniowym czy też polem z hasłem. Jest to zupełnie inny obiekt formularza, zwany *textarea*, który może zawierać wiele linii tekstu.

Na koniec wstawimy do formularza przycisk *Submit*. Kliknięcie tego przycisku zachowa w bazie danych nowy komentarz. Ostateczna wersja formularza przedstawiona jest na rysunku 15.11.

Rysunek 15.11.
Jest to przykład formularza pozwalającego zamieszczać uwagi

The screenshot shows a web browser window with the title 'Księga gości (Rozdział 15/księga gości) - Dreamweaver UltraDev'. The main heading is 'Wpisz się do księgi gości'. Below it is a form with three input fields: 'Imię i nazwisko:', 'Email:', and 'Komentarz:'. The 'Komentarz' field is a multi-line text area. At the bottom right of the form is a button labeled 'Zapisz komentarz'. The status bar at the bottom indicates '826 x 458 7K / 2 sec'.

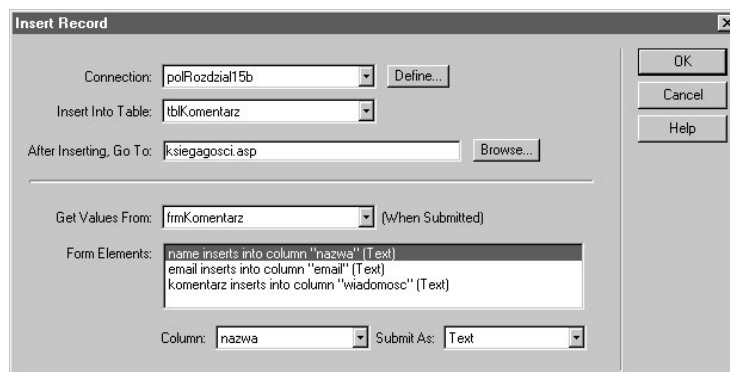
Ostatnim czynnością jest dodanie behawiora *Insert Record* z palety *Server Behavior*. W ten sposób dodamy nowy komentarz do bazy danych.

1. Otwórz paletę *Server Behavior*.
2. Kliknij przycisk **+** i wybierz *Insert Record*.
3. Z listy rozwijanej *Connection* wybierz połączenie zdefiniowane dla tego projektu.
4. Z listy rozwijanej *Table to Update* wybierz tabelę *tblKomentarz*.
5. W części *Get Values From* wybierz formularz *frmKomentarz*.
6. Każdy element formularza musi mieć swój odpowiednik w bazie danych. Jeśli nie będą pasować, wybierz jeden z elementów formularza i dobierz do niego odpowiednią kolumnę w bazie oraz typ danych.
7. Na koniec, gdy zakończysz wstawianie, wróć do swojej strony. Nazwij ją *listagosci.asp*.

Odpowiednio zdefiniowane parametry behawiora są przedstawione na rysunku 15.12.

Pozostaje nam jedynie dodanie zestawu rekordów w celu wyświetlenia dostępnych komentarzy oraz samo ich wyświetlenie. Kod zapytania SQL mamy już gotowy, wystarczy więc tylko umieścić go na stronie.

Rysunek 15.12.
Połącz elementy
formularza
z odpowiednimi
polami
w bazie danych

1. Otwórz paletę *Server Behavior*.
2. Kliknij przycisk **+** i wybierz *Recordset*.
3. Kliknij przycisk *Advanced*, aby wybrać tryb zaawansowany, o ile aktualnie w nim nie pracujesz.
4. Wybierz odpowiednie połączenie z bazą danych.
5. Nazwij nowy zestaw rekordów `rsComment`.
6. Wpisz następujący kod SQL w oknie zapytania: `SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE '%durn%' AND wiadomosc NOT LIKE '%<>%' ORDER BY IDWiadomosci DESC`.
7. Kliknij przycisk *OK*.

Zauważyłeś jakieś zmiany? Jeśli tak, to dobrze, bo kod się zmienił. Zamiast napisu `%<>%` użyliśmy `%<>`. Możesz pozostawić pierwszą wersję zapytania, o ile nie używasz ASP. Problem jest taki, że zapis `<%` oraz `>%` reprezentuje osadzone polecenie ASP i jeśli wstawisz zapytanie w poprzedniej jego postaci, system się pogubi, ponieważ w tym momencie sam złamiesz regułę, którą właśnie implementujesz w dokumencie.

Po wstawieniu zmodyfikowanego behawiora musisz ręcznie edytować kod tak, aby był poprawny. Nie możesz wstawić znaku `%` tam, gdzie byś chciał, ponieważ UltraDev rozpozna go jako znacznik ASP. Musisz zachować go w oddzielnej zmiennej, a później wstawić tę zmienną do zapytania.

Otwórz swój dokument i znajdź fragment kodu, który wygląda następująco:

```
<%
set rsComment = Server.CreateObject("ADODB.Recordset")
rsComment.ActiveConnection = MM_connChapter15_String
rsComment.Source = "SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE '%durn%' AND
➡wiadomosc NOT LIKE '%<>%' ORDER BY IDWiadomosci DESC"
rsComment.CursorType = 0
rsComment.CursorLocation = 2
rsComment.LockType = 3
rsComment.Open
rsComment_numRows = 0
%>
```


Pamiętaj, że jeśli masz kłopoty ze znalezieniem kodu w dokumencie, możesz użyć funkcji *Find* z menu *Edit*.

To jest fragment tworzący zestaw rekordów i zapytanie. Zmień ten kod, używając nowej zmiennej *pc*, którą ręcznie włączysz do treści zapytania:

```
<%
set rsComment = Server.CreateObject("ADODB.Recordset")
rsComment.ActiveConnection = MM_connChapter15_String
pc = "%"
rsComment.Source = "SELECT * FROM tblKomentarz WHERE wiadomosc NOT LIKE '%durn%' AND
➔wiadomosc NOT LIKE '%<"+pc+">%' ORDER BY IDWiadomosci DESC"
rsComment.CursorType = 0
rsComment.CursorLocation = 2
rsComment.LockType = 3
rsComment.Open
rsComment_numRows = 0
%>
```

W wielu projektach będziesz musiał ręcznie edytować kod programu — przyzwyczaj się więc do sprawnego poruszania się po nim w UltraDev. Czasem tylko w ten sposób będziesz mógł sprawić, by projekt zaczął działać.

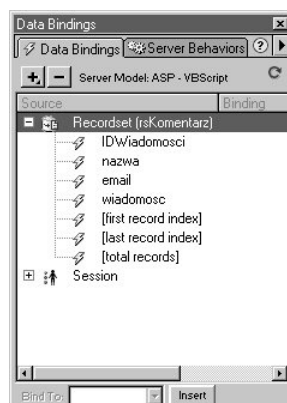
Po dokonaniu zmian zamknij okno HTML. To wszystko, co trzeba wykonać poza interfejsem UltraDev.

W dalszej kolejności zdefiniujemy układ, który będzie zastosowany przy wyświetlaniu komentarzy. Mój jest zwykłą tabelą zawierającą dwa wiersze — pierwszy to treść komentarza, drugi zawiera dane autora. Adres e-mail (w mojej wersji) jest przechowywany tylko dla administratora i nie jest widoczny w książce gości.

Otwórz okno *Data Bindings* i wyświetl zestaw rekordów *rsKomentarz*. Jest on przedstawiony na rysunku 15.13.

Rysunek 15.13.

*Twoja paleta
Data Bindings
powinna wyglądać
tak jak ta*

Przecignij pole *wiadomosc* oraz *nazwa* z okna *Data Bindings* do naszej strony. W ten sposób będziemy mogli wyświetlić tylko pierwszy rekord z otrzymanego zestawu rekordów, a co z pozostałymi?

Aby wyświetlić wszystkie rekordy, musisz dodać behavior serwera *Repeat Region*.

1. Wybierz dane, do których chcesz zastosować tę funkcję.
2. Otwórz paletę *Server Behavior*.
3. Kliknij przycisk + i wybierz *Repeat Region*.
4. W oknie konfiguracyjnym *Repeat Region*, widocznym na rysunku 15.14, wybierz zestaw rekordów *rsComment*.

Rysunek 15.14.

Wybierz liczbę rekordów do wyświetlenia

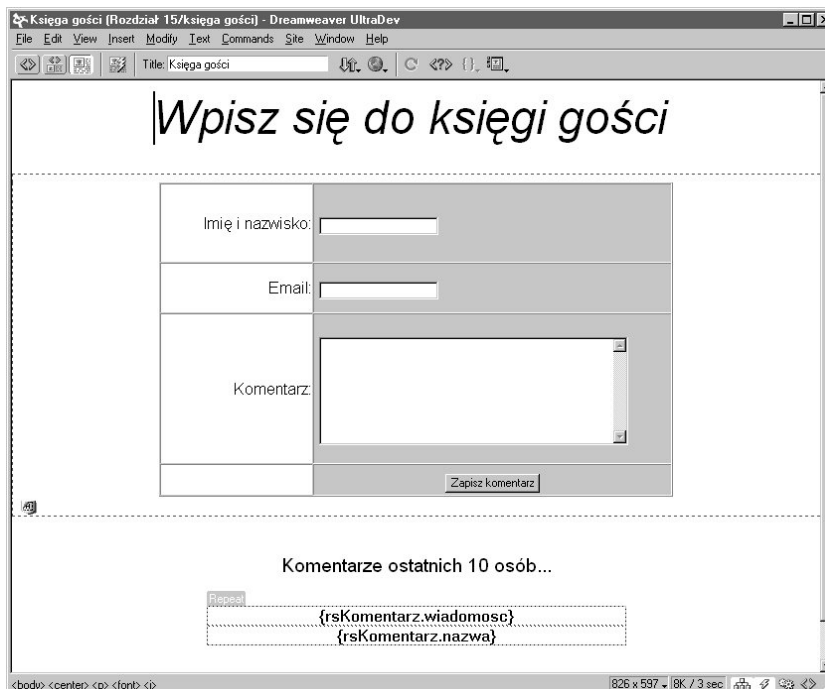

5. Ustaw maksymalną liczbę wiadomości (powtórzeń), które chcesz wyświetlić.
6. Kliknij przycisk *OK*.

W ten sposób zakończyliśmy wszystkie projekty przewidziane w tym rozdziale. Ostateczny wygląd projektu naszego dokumentu jest przedstawiony na rysunku 15.15. Przetestuj nowy system — spróbuj dodać kilka komentarzy do bazy danych. Równocześnie sprawdź opcje filtrowania wiadomości. Właściwie teraz należałoby wstawić słowa, które rzeczywiście chciałbyś usunąć z otrzymywanych wiadomości.

Rysunek 15.15.

Książka gości powinna wyglądać następująco

Podsumowanie

Projekty zamieszczone w tym rozdziale mogą być umieszczone na istniejących statycznych stronach internetowych, podnosząc ich funkcjonalność i atrakcyjność.

Zastosowanie funkcji SQL powoduje znaczny wzrost elastyczności pracy w programie UltraDev. Póki co, UltraDev jest narzędziem, które pozwala wstawiać informacje do bazy danych i wyświetlać te, które są w niej przechowywane. Od Ciebie zależy, w jaki sposób połączysz możliwości oferowane przez środowisko UltraDev oraz serwer bazy danych.

Niestety, dowiedziałeś się również, że UltraDev ma swoje wady. Ręczna edycja kodu źródłowego po zdefiniowaniu złożonego zapytania jest powszechna, ale zwykle nie jest trudna. Umiejętność znalezienia miejsca, w którym znajduje się kod źródłowy dostępu do bazy danych, jest kluczem do znajdowania i rozwiązywania problemów.

W następnym rozdziale zajmiemy się definiowaniem i tworzeniem kompletnej aplikacji internetowej. Nie będzie to proste zadanie, lecz będę starał się wytłumaczyć Ci to jak najlepiej.

Pytania i odpowiedzi

P: Czy banery reklamowe można skonfigurować tak, by ten sam nie był pokazywany dwa razy z rzędu?

O: Dzięki użyciu *cookies* przeglądarka będzie pamiętać (i przekazywać do serwera), który pasek wyświetlany był jako ostatni. W rozdziale 17. znajdziesz więcej informacji na temat wykorzystania *cookies*.

P: Czy można automatycznie wyświetlać obrazki okresowe w kolejnych latach?

O: W przedstawionym przykładzie dana tematyka traci ważność po upływie określonej daty i nie można jej użyć ponownie. Jednakże, jak powiedziano w tym rozdziale, MySQL udostępnia funkcje do porównywania danych w oparciu o miesiąc bądź dzień. Każda z nich może działać przez wiele lat.

P: Czy muszę modyfikować zapytanie `%<%>%` na platformach serwera innych niż ASP?

O: ASP używa znacznika `<%>` na oznaczenie kodu wbudowanego — i stąd problem z programem UltraDev. Jeśli używasz wbudowanego języka, który w odmienny sposób przedstawia swoje znaczniki, nie powinieneś mieć problemów.

P: Czy mogę rozszerzyć listę dyskusyjną w pełny system komunikacyjny?

O: Poczekaj do następnego rozdziału, gdyż właśnie tym będziemy się zajmować.